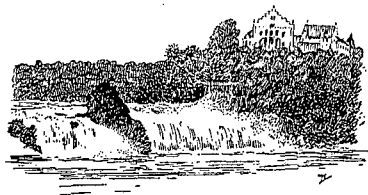

De uitvoeringswerkzaamheden zijn in een zeer vergevorderd stadium. Naar men hoopt, zal de buisleiding het volgende jaar gereed zijn. Men wacht met spanning af, hoe de flora op de kunstmatige toevoer van rivierwater zal reageren. Dit des te meer, omdat de samenstelling van het Lekwater anders is dan die van de neerslag. Komen vele verdrongen planten terug of zal door de chemisch andere samenstelling van het Lekwater de flora anders worden beïnvloed?

Het staat wel vast, dat het duin ook wat de plantengroei aangaat, van het in uitvoering zijnde project der Haagse Duinwaterleiding zal profiteren. Daarmede in verband is het niet gewaagd te veronderstellen, dat de fauna hiervan ook invloed zal ondergaan. Flora en fauna staan immers in nauw verband met elkaar. En zo zal men wellicht niet alleen de terugkeer van verscheidene meer water behoevende planten kunnen verwachten, maar ook groter verscheidenheid in de dierenwereld.

G. H. Bent.

De Zwitserse Natuurbeschermers verliezen een actie

Reeds jaren konden we in „Schweizer Naturschutz”, het orgaan van de Zwitserse natuurbeschermers, lezen van het Rheinau-Projekt, het plan een groot deel van de waterval van Schaffhausen in een stuwdam te veranderen. De regering had al afspraken gemaakt, de bouw was al begonnen en toen kwamen de protesten los.

Het is interessant te lezen, wat de Züricher correspondent van de N.R.Ct. daarover zegt in het no. van 7 Dec. Het twistpunt was uitgegroeid boven een gewone actie tot natuurbewoud. Het pleit echter voor de Zwitsers, waaronder de natuurbescherming het sterkst leeft van alle volken, dat deze kant het sterkst naar voren werd gebracht. Genoemde correspondent zegt:

Met ieder jaar werd het probleem neteliger, het conflict scherper terwijl het zich ontwikkelde tot een door onwaarheid en eigenbelang vervuilde wonde in het gezonde lichaam van het volk.

De bouw van een elektrische centrale bij Rheinau dreigde met

„vernietiging van het laatste en mooiste rivierlandschap in Zwitserland door een stuwdam van 9,5 meter hoog, twee hulpmuren en een centrale met steeds dreunende motoren en de verkleining van de wereldberoemde waterval van Schaffhausen. De levende, bruisende, kolkende Rijn teruggebracht tot enige dode poelen, af en toe met vers water doorspoeld om er geen stinkend moeras van te maken. Men zag voor zijn geestesoog de Wohlensee bij Bern, de desolate Aare bij Wildegg. Men kreeg angst voor de kwaliteit van grond- en drinkwater”.

Tijdens de oorlog had men andere zorgen.

„Maar na 1948 wakkerde de storm weer aan: allereerst al een petitie van April 1951 droeg 150.000 handtekeningen. Demonstraties in de open lucht, bij regen en sneeuw of in volgepakte zalen volgden elkaar op, alle legale middelen werden geprobeerd. Helaas bekwamen regeringen van sommige kantons weinig om deze protesten. Het was bekend dat leden dezer regeringen, bv. die van Zürich, financieel belang hebben bij de Nord-Ostschweizerische Kraftwerke, welke de centrale laat bouwen. Wat er in die tijd in vele andere zo bedaarde Zwitserse hoofden omging, leidde voor de objectieve waarnemer tot ontstellende indrukken. En nu zag men langzamerhand een nieuw aspect tot ontwikkeling komen: hier streed praktische zin voor geld en verdienste tegen de idealisten, die de ver-

minking van alweer-een-stuk-natuurschoon schokte en kwetste. „Liever natuurlijk water dan kunstmatig licht,” zo formuleerden ze hun standpunt”.

De uitslag van het referendum was echter teleurstellend na een zo intensieve actie.

„Het is niet het ogenblik, koel aan verkiezingswiskunde te gaan doen. Maar enkele cijfers dienen te worden vermeld: vóór het initiatief, dus tegen de voortzetting van de bouw van de elektrische centrale 229.524 stemmen, tegen het initiatief 505.791. Alle kantons, behalve Schaffhausen, hebben de stopzetting der werkzaamheden verworpen. De stad Zürich heeft gearzeld: 29.286 tegen 45.211. De stad Winterthur heeft angst gekregen voor de kwaliteit van het grondwater. In de gemeente Rheinau zelf, o ironie der geschiedenis, verwierpen 187 burgers het initiatief tot stopzetting, 124 namen het aan. Oost-Zwitserland verwierp het initiatief met macht, vanwege de perspectieven van de bevaarbaarmaking en kanalisering van de Boven-Rijn. Om dezelfde reden was Bazel-Stad maar lauw: 16.511 tegen 21.930 ja-zeggers”.

West-Zwitserland, het Frans-sprekende deel, trok zich van het geschil weinig aan, dat bleek uit de slechte opkomst van de kiezers.

Verondersteld werd ook dat met vrouwenkiesrecht, dat in Zwitserland ontbreekt, het referendum een mogelijk gunstiger beeld gegeven zou hebben. Leerzaam is deze verloren strijd voor de natuurbescherming in het algemeen. Men kan er uit leren, dat natuurbescherming en economie met elkaar in overeenstemming gebracht moeten worden. Dit kan zeer gemakkelijk, als we weten dat de verschrikkelijke gevolgen van wind- en watererosie in grote delen van de wereld, onvoldoende toepassing van de bescherming van de vegetatie, zulke erge rampen geworden zijn voor de welvaart van de bevolking. Maar er is een verschil tussen economie op korte, en één op lange termijn. Bij de laatste gaan natuurbescherming en economie hand in hand. En hier is de grote kunst dit aan de economen op korte termijn, de kortzichtigen, duidelijk te maken.

Dat is ook in ons land het geval met de wildschade in zandstreken.

Het artikel van de N.R.Ct. besluit met:

„Het Zwitserse volk heeft in het dilemma: een uniek natuurmonument redden of vergaande regeringsconcessies goedkeuren, zichzelf een wonde toebrngen of (misschien) de letter van de wet handhaven, een besluit genomen, waarvan Der Tat schrijft: moge het ons nooit berouwen!”

C. Sipkes, Rockanje.

Nieuws van de wetenschappelijke mededelingen

De heer Dr J. v. d. Drift, werkzaam bij het I.T.B.O.N. te Oosterbeek, had ons reeds eerder beloofd voor onze serie een Mededeling over „De Bodemfauna” te verzorgen. Afgesproken is nu echter, dat hij eerst voor ons een nummer zou samenstellen, getiteld: „Handleiding tot het bepalen van de populatiedichtheid van bodemdieren”. Deze Mededeling zal nog dit jaar verschijnen.

Na Mededeling no. 16 „Luisvliegen” schreef Prof. Dr J. H. Schuurmans Stekhoven Jr voor ons „Wormen”. De copie van deze uitgave is reeds in ons bezit, zodat ook dit nummer nog dit jaar zal worden uitgegeven. „Wormen” is bedoeld als eerste nummer van een reeks, waarin bepaalde groepen van deze nog te weinig bestudeerde dieren worden behandeld. In dit nummer geeft de auteur een algemeen overzicht van de zo moeilijke systematische indeling van de wormen, wenken voor het verzamelen en inleidende tabellen.

Getracht zal worden deskundigen te vinden, die bepaalde groepen afzonderlijk voor onze serie willen behandelen. Dr Th. G. N. Drescher heeft reeds een toezegging gedaan voor „Bloedzuigers” en K. Kuiper voor „Plantenparasitaire aaltjes”.

Vast staat ook al, dat dit jaar nog zal verschijnen het derde nummer van de serie „Vliesvleugelige Insecten”, nl. „Bijen en Hommels” door P. Benno. Deze Mededeling wordt geïllustreerd met originele tekeningen van de auteur en ons lid W. J. Breurken.

Voor bijzonderheden, de verkoop betreffend, verwijzen we u naar de advertentie van onze administrateur. Wilt u alle nummers nog hebben, dan moet u uw bestelling niet te lang meer uitstellen. Van meerdere Mededelingen zijn nog slechts weinig exemplaren in voorraad.

G. Houtman